

ESKİ YUNAN TRAGEDYALARI

13

AİSKHÜLOS

**Tebai'ye Karşı
Yediler**

Türkçesi
Yılmaz Onay

**Mitos
Boyut**

TİYATRO OYUN DİZİSİ 451

AİSKHÜLOS / TEBAİ'YE KARŞI YEDİLER

*Bu kitaptaki oyunun
Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından
ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları
yazarlarına ve çevirmenlerine aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi,
oyunması, herhangi bir amaçla
eserlerden yararlanılması ancak
eser sahibinin iznine bağlı olduğundan,
bu eserden yararlanacak
kişi veya kurumlarla, kuruluşların
çevirmenin
temsilcisi olan yayınevimize
başvurmaları zorunludur.*

Çevirinin Türkiye Yayın Hakları:
Copyright © TEM Yapım Yayıncılık Ltd., 2012

*Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları
Oyun Dizisi 451
Aiskhülos / Tebai'ye Karşı Yediler
1. Basım: 2012*

Baskı: Yeni Güven Matb.-Topkapı-İstanbul; Tel 212. 567 69 20

*Mitos-Boyut Yayınları
TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Osmanlı Sokak 18/12. Osmanlı İş Merkezi Taksim-Beyoğlu, 34437 İST.
Tel: 212. 249 87 37-38; Fax: 212. 249 02 18
E.posta: mitosboyut@gmail.com
web: www.mitosboyut.net*

Mitos-Boyut Yayınları ❖ OYUN DİZİSİ 451

AİSKHÜLOS

**TEBAİ'YE
KARŞI YEDİLER**

Türkçesi
Yılmaz Onay

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ / Yılmaz Onay, ... 5

Tebai'ye Karşı Yediler, ... 11

Çevirenin Önsözü:

“TEBAİ’YE KARŞI YEDİLER” TRAGEDYASI ÜSTÜNE

Yılmaz ONAY

Bu tragedyanın orijinal metnine ilişkin değişik görüşler ve değişik sonuçlar var.

Öyle ki, örneğin Melbourn Üniversitesi Klasik Filoloji Profösörü **T. G. Tucker** tarafından 1908’de Cambridge Üniversitesi yayını olarak ortaya çıkarılmış *The Seven Against Thebes of Aeschylus* adlı çok derinlikli inceleme ile, **Kurt Schilling**’in, en fazla **Willamovitz**’e olmak üzere, **Hermann** veya **Dalkenaer**’e göndermelerle 1940’ta Münih’teki “Verlag Ernst Reinhardt” adlı yayınevinde yayınladığı *Aischylos, Sieben Gegen Theben* çevirisi arasında, dize sayıları bile birbirini tutmayacak derecede farklar bulunmaktadır. Fakat asıl önemli fark, **Schilling**’in, **Willamovitz**’e gönderme ile, tragedyanın sonunda Anti-gone’nin, Halk Meclisi kararına karşı gelerek Polüneikes’in mezarını ve cenaze törenini yapma ısrarını içeren başlı başına bir bölümü (yayınımızda dize 996-1070 arası, yani dize 996’dan sona kadarki bölümün tümü, **Schilling**’de ise dizeler 1005-1078 olarak verilmiş), 4. yüzyılda, **Sofokles**’in *Antigone*’sinin fazlaca etkisinde kalan bir redaktörün, **Aiskhülos**’un tragedyasının “tek mümkün sonucuna” aykırı düşen “çok başka bir son oyun” olarak eklediği gibi bir idiayla kesip atarken, **Tucker**’in çok ayrıntılı incele-mesinde o bölümü de **Aiskhülos**’un metni içinde sayarak yorumlamış olmasıdır (**Tucker**’in yayınındaki alt başlığın *Whit Introduction, Critical Notes, Commentary, Translation and a Recension of the Medicean Scholia* olduğunu ve her an metnin Grekçe orijinalinin de kelime kelime izlenebildiğini eklemeliyim). Kaldı ki **Schilling**, çevirisinde, on’u aşkın başka dizeyi de, yine gönderme yapılan isimlerin ileri sürdükleri çeşitli

gerekçelerle metinden çıkardığı gibi, finale doğru *commos*'a (ağıt'a) Antigone'nin ve İsmene'nin de katıldığını belirten (yayınımızda dize 846-852, **Schilling**'de ise 861-73 ve devamı denmiş) bir bölümü bile "sahteliği **Willamovitz** tarafından kesin kanıtlanmış" savıyla yok saymıştır. Bu kadar tartışmalı bir metni çevirirken ben de bir kabul yapmak durumundaydım. Açıklayacağım nedenlerle Tucker'in metnini ve yaklaşımını esas aldım.

Aiskhülos'un *Tebai'ye Karşı Yediler* tragedyası, bildiğimiz gibi, onun *Tebai* adlı üçleme'nin içinde yer alarak MÖ 467'de oynanmıştı. Üçleme'de bundan önce *Laios* ve *Oidipus* adlı iki tragedyaya yer alıyordu (bkz. J. Latacz, Antik Yunan Tragyaları, Mitos-Boyut Yay. İst. 2006, grafik, S.79). Onlardaki olay akışı üstüne hemen hiçbir şey bilmiyoruz; ama hangi olaylar olması gerektiğini, başlıkları gösteriyor zaten: *Laios*'ta, herhalde baba Laios'un oğul Oidipus tarafından öldürülüşü gösteriliyordu; *Oidipus*'ta ise, oğul Oidipus'un kendi annesi İokaste ile evlenmesi, İokaste'nin intiharı ve Oidipus'un kendi gözlerini kör etmesi anlatılıyor olmalıydı. Demek ki burada da trilogia'nın teması, Oresteia'daki gibi, bir soy lanetinin etkisi oluyor; Oresteia'da bu, Atreus-oğulları üstündeki lanetti; burada ise Tebai içinde Kadmos evlatlarının (Tebai'yi yöneten soyun) üstündeki lanettir. Buna göre yine burada da önce iki oyun boyunca "hübris, hübris'i doğurur" yasasının kaçınılmazlığı gösteriliyor (*hübris*: Özellikle Tanrılara karşı kendini beğenmişlik, meydan okurcasına bir aşırı özgüven). Çünkü Laios, Apollon'un uyarısına (dize:730-734) karşın, *hübris* içinde yine de umursamayıp bir oğul yapmıştır; oğul Oidipus'un, babasını öldürüp annesiyle evlenmesini getiren körleşmesi de bu hübris'in sonucudur.

Burada da, Oresteia'daki gibi üçüncü ve son oyunda, başka bir tarzda da olsa, felaket zinciri kırılıyor. Yapı ben-

zerliği oldukça açık: Bir lanetin dizginsiz etkilerini gösteren iki trageya ve o laneti sonuçlandıran kapanış tragedyası. Ne var ki burada sonlandırma, *Oresteia*'daki gibi düşünsel yollarla değil, şiddet yoluyla gerçekleşmekte.

İçeriğe ve yapıya bir bakalım. Bu kapanış ragedyasında etkili olan lanet, Oidipus'un, kendi gözlerini kör ederek Tebai'den (kovulup) çıktıktan sonra çekildiği Kolonos'tan, iki oğlu Eteokles ve Polüneikes'e yönelttiği şu lanettir: Oğullar, mirası (Tebai krallığını) kılıç zoruyla bölüşmek durumunda kalsınlar! (Dize: 769-773) Eteokles, kardeşi Polüneikes'i kovmuş, o da Siküon Kralı Adrastos'a sığınmıştır; Adrastos, Polüneikes'i yeğeni olarak benimsemiş ve ona Tebai üstündeki haklarını yeniden kazandırma sözü vermiştir.

Adrastos, Tebai'ye saldırmak üzere Argos'la birleşmiştir ve oyun başladığında Tebai'nin pazar yerindeyiz; Kral Eteokles prolog 'da uzun bir kuşatmadan sonra Argoslular'ın bugün saldırıya geçtiklerini söylüyor. Herkes surlarda ve kulelerde yerini almalıdır. Tebai kızlarından oluşan Bakireler Korosu, müthiş bir korku ile sahneye çıkar; Koro'nun bu parodos'u, kuşatma altındaki bir kentte düşman korkusunun çok etkili bir ifadesidir. Koro ile Eteokles arasındaki bir diyalogda Eteokles, (burada da *Oresteia*'da olduğu gibi erkek egemenliğinin erdemlerini sıralayarak kadınları aşağılayışı dikkat çekmekle birlikte) yüzeysel de olsa onları sakinleştirmeyi başarır ve 1. stasimon'da Bakireler, bu kez birlikte eyleme rolünden yine daha çok yorum ileten role geçmiş olarak, savaşı kazananların fethedilen bir kentte nasıl korkunç ve acılı şeyler yaptıklarını anlatan bir şarkı söyler. Troya kuşatmasına ve elbet daha da yakın olarak Pers tehlikesine göndermeler vardır. Ardından bu tragedyanın can alıcı noktasına gelinir: Her biri Koro'nun yorumuyla ayrılan yedi konuşma çifti. Bu

yedi konuşma çifti, bir Gözcü ile Eteokles arasındaki diyalogdan meydana geliyor: Gözcü, her bir konuşma çiftinde krala, Tebai'nin yedi kapısından birine saldırma durumunda olan yedi Argos yiğidinden birini tasvir ediyor; Eteokles de yedi saldırgandan her birinin karşısına kuşatma altındaki kentten bir yiğidi seçerek çıkarıyor. Sıra yedinci kapıya gelince oyun doruğuna erişmektedir: Yedinci kapıda Polüneikes vardır! Eteokles bu olayda kaderin ağını nasıl ördüğünü görür: Babanın lanetinden kaçınılamıyordur; kardeşinin karşısına kendisi çıkacaktır. Eteokles yanındakilerle birlikte ayrılır. Koro'nun, "hübris" nedenli lanetler dizesini yorumladığı kısa bir stasimon sonunda Gözcü döner: İki kardeşin de öldüğünü duyurur. İki yönetici de ölmüş ama kent kurtulmuştur. Saray hanedanının erkek evlatları ölüdür gerçi ama: Onların ölümü pahasına kentin kurtuluşu sağlanmıştır. Ölü kardeşler kente getirilirler ve büyük bir *kommos* ('ağıt') başlar.

İlginç olan, **Latacz**'ın da burada: "Oyunun bu önümüzdeki şekliyle bitişi, aslına uygun değil besbelli. Oidipus'un kızları Antigone ve Ismene'nin, ölü kardeşleri için birlikte ağıt yakmaları belki aslında da bulunabilir. Ama Antigone'nin, vatan haini Polüneikes'e gömme töreni yapılmaması yönünde kent meclisinin kararına baş kaldırdığı son bölüm, belli ki **Sofokles**'in *Antigone*'sini gözetten bir uyarlayıcının elinden çıkmadır," diyerek (adını vermese de) **Willamovitz**'in (ön)yargısına katılıvermesidir. (Zaten kullandığı dize sayıları da Schilling'in çevirisiyle çakıştığı için, onun kabullerini aynen benimsediği anlaşıyor. Bknz. Latacz, age. S.117-119). Oysa, asıl **Aiskhülos**'un tragedyasının **Sofokles**'e zemin hazırlamış olması düşünülebilir. Çünkü, **Aiskhülos**'ta kararı bir tiran değil, halk meclisi veriyor ve Antigone'nin karşı çıkışına Bakireler Korosu'nun bir yarısı da katılarak "Çünkü bu acıda, halkın da payı var enikonu! /

Hem ayrıca, yargısı da değişir halkın, zamanla!" deyişle çok önemli bir argüman getiriyor. Tragedyanın bununla bitmesi de pekâlâ mümkün ve üstelik çok daha ustaca! Willamovitz'in, bu tragedya için tek bitişi koronun yakınlıkları olarak görmesi, Antigone'nin çıkışına ise, tam finalde yeni ve sonuna erdirilmesi mümkün olmayan bir konu, diyerek karşı olması –hatta o dizelerin oyundan mutlaka silinmelerini isteyecek kadar ileri gitmesi– biraz saplantılı bir önyargı gibi görünüyor doğrusu. Tabii **Schillinger**, bu bölümün sahte ve dıştan ekleme olduğunu **Willamovitz**'in "kesin kanıtladığı" savının ayrıntılarını vermediği için bu konuda fazla bir şey de söyleyemeyeceğim. Ancak, önümdeki iki seçenektan birini yeğleyeceksem, **Tucker**'in yayınına esas almayı daha akla yakın bulurum. (Dikkat ederseniz, **Latacz** bile "Antigone ve İsmene'nin, ölü kardeşleri için birlikte ağıt yakmaları belki aslında da bulunabilir," derken, **Schilling**, **Willamovitz**'in o bölümlerin de "sahteliğini kesin kanıtladığını" savlamakta).

Öte yandan **Latacz**, "eğer bu oyunda da Atina günceli yansiyorsa, o zaman o Atina günceliindeki başka bir şey olmalı **Aiskhülos**'un yüceltmek istediği.. Peki ne?" diye sorarak onu aramaya girmiş ve şu sonuca varmış:

"**Aiskhülos**'un bu *trilogia*'da da bir politik fikri şiirleştirmeyi birinci planda tutmadığı doğrudur. Burada da esas konu, soyların lanetinin etkisidir (önceki oyunlar kayıp olduğu için artık elde edemeyeceğimiz bir anlamsal çizgi içinde). Ama **Aiskhülos**'un, salt Tebai'nin mitolojik kent tarihçesinden öğretici bir genel öyküyü anlatmak istemediği de apaçık. Gerek kente saldırıda, gerekse ahalinin korkusunda, savunucunun üstünlüğünde ve hele onun canını vermekten sakınmayan özverisinde, birçok yorumcunun da paylaştığı gibi, yine **Aiskhülos** son tahlilde kendi memleketini *mitos paradigması* içinde yansıtmış oluyor: *Oresteia*'da

Atina'nın zihinsel yönetim savının haklı çıkarılması, burada ise Atina'nın askeri yönetim savının haklı çıkarılması; tiyatro seyircisinin günceliyle bu bağlantı herhalde gözden uzak tutulamaz."

Tabii böyle hamâsî bakıldığında Antigone'nin çıkışı biraz aykırı düşer. Tabii **Latacz**'ın yorumu kesin doğru kabul edilirse... Oysa özellikle Antigone'nin çıkışı, tragedyayı salt "Tebai'nin mitolojik kent tarihçesinden öğretici bir genel öykü" olmanın ötesine çok daha güzel ve yetkin bir tarzda taşımıyor mu? Yargıyı siz veriniz!

AİSKHÜLOS

TEBAİ'YE
KARŞI YEDİLER

Türkçesi
Yılmaz Onay

KİŞİLER

ETEOKLES

GÖZCÜ

TEBAİLİ BAKİRELER KOROSU

İSMENE

ANTİGONE

HABERCİ

Tebai'de agora.

ETEEKLES

Kadmoslu yurttaşlar, siz, dersiniz ki: Bu zamanda,
Kimin elindeyse devletin kaderi, onun hiçbir zaman
Dümen başında gözüne uyku girmemeli;

Çünkü, keyfimiz iyiye eğer, tanrıların eseridir bu,
Ama bir talihsizlik gelmeyegörsün başımıza!

O zaman halkın tümü, Eteokles'e

Yalnızca Eteokles'e yüklenecektir.

Yeri göğü tutan ağıtlarıyla ve bu yüzden, esirgeyici Zeus,
Adı üstünde, esirgeyebilir desteğini Kadmos'tan.

Şimdi size sesleniyorum, sizlere, ey henüz 10

Bıyığı terlememiş gençler ve ey tiritilmiş ihtiyarlar,

İyice artırın bedeninizin gücünü kuvvetini,

Öyle ki, kentimizi savunmak için,

Ülkemiz tanrılarının tapınaklarını savunabilelim,

Ve böylece, çocuklarımızı ve sevgili anavatani

Koruyan tanrılarımıza saygıda kusur etmeyelim!

Çünkü daha çocukken vatanın çayırları üstünde

Oynadınız, o baktı size, o taşıdı tüm yükünüzü

Ve böyle sadık yurttaş olarak donatıp,

O yetiştirdi, getirdi sizi bu hizmet günlerine. 20

Bugüne dek Tanrı korudu bizi besbelli.

Çünkü uzun zamandır kuşatma altındaydık

Ve Tanrıların izniyle çatışma iyi gidiyordu.

Oysa ak kuşların çobanı, ateşten alevden uzak,

Kulağı kırışte, duyumları ciddî, bu sofı ve yalansız

Bilgeliğiyle anlamlı işaretler sanatının ustası,

Dinleyip kuşların tüm uçuşlarını, dedi ki:

Karşıda Akhalar ordusunun en büyük saldırısı
Bu gece ve kent büyük tehlikede. Bu yüzden,
Haydin surlara, derim ben, bir bir kapılara
Dağılın, yurttaşlar, tam donanımınla koşun,
Göğüs zırhını kuşanıp, burçlarda yerinizi alın,
Kapılarda kulağınız dışarıda olsun, cesaretle!
Öyle ağlaşmak yok, o yabancı korku yok,
Hayır, bizim mutluluğumuza dönecek Tanrı!
Haberciler saldım, gizli gözetlemeciler,
Bunların hiçbirisi boşa çıkmaz,
O sayede hile de yapılamaz bana.

30

(Yurttaşlar çıkar. Bir Gözcü gelir)

GÖZCÜ

Eteokles, Kadmos kentimizin yüce kralı,
Haberler getirdim karşı cepheden sana,
Şu gözlerim de, söyleyeceklerime tanıktır:
Yedi komutanın her biri, nasıl o kavga hırsı bürümüş
Alev saçan gözleriyle, kara bağlı kalkan üstünde
Boğayı boğazlayıp kanını ellerine sürdü,
Ares üstüne, kan içici dehşet tanrısı Enyo üstüne
Nasıl yeminler ettiler yedisi birden, kentimizi
Kadmos'u ele geçirip, surlarını yerle bir etmeye, ya da,
Kendi ölümleri pahasına tarlamızı ölümle sulamaya.
Memleketlerinde zaten Adrastos'un arabasına
Kendi elleriyle kendilerinden anılar asmışlardı atalarına 50
Gözleri ağlarken, dudaklarında acıdan eser yoktu.
Savaş hırsından kor olmuş kızgın katı yürekleri,
Talan keyfiyle kana susamış gibi atıyordu çünkü.
Ve şu gerçek ki, fazla zaman kalmadı artık,
Çektikleri kuraya göre her biri bir kapıya
Saldırıya geçmekteydi güruhuyla, ben gelirken.
Bu yüzden derim ki efendim, kentimizin en seçkin

40

Savaşçı erkeklerini, yerleştir kapıların çıkışına,
 Çabuk ol, çünkü Argos'un savaşçı halkı tam teçhizat
 Yaklaşmakta her dakika, tozu dumana katarak 60
 Ve o atların ağızları, beyaz köpükler saçarak.

Sana gelince kralım, bilge bir dümenci olmayı bil
 Ve savaş fırtınası ulaşmadan, gir kentin şemsiyesi altına;
 Çünkü ordular dalga dalga geliyorlar işte.
 Olabildiğince hızla kullan eldeki zamanı;
 Ayrıca ben senin hiç göz kırpmadan gözetleyen
 Gözcün olurum merak etme, böylece sen de
 Verdiğim bilgilerle sakınırsın tehlikelerden.

(Gider)

ETEOKLES

Ah Zeus, Gaia, siz ey bu kentin Tanrıları!
 Babamın peşindeki öç Tanrıçaları, Erinnüler, ah o 70
 Dehşet saçan lanet! Sırtımdan vurarak kenti çökertip
 Kadmos surlarını kökten yok etmesin düşman çizmesi!
 Yunanca konuşmak zorunda kalan bir esaretle,
 Vatan ocağından uzak düşürmeyin beni!
 Bu özgür kent, Kadmos'un bu güzelim surları,
 Asla esaret boyunduruğu altına girmemeli!
 Kurtarın ey Tanrılar, hem bizi, hem kendinizi, kulak verin
 dileğime,
 Bir kent, ancak mutluluk içindeyse kutsar, tanrılarını!

(Çıkar.

*Koro birden boşalır ortalığa ve ellerinde, esirgenme
 yakarısının işareti olarak Tanrı sunaklarına sarmak için
 beyaz atkılar ve tanrıçalara sunulmak üzere kadın üst-
 lükleriyle yükseltiye koşarlar; şarkıda söylendiği gibi,
 art arda çeşili sunaklara seyirtirler)*

KORO

Ölçüsüz bir acı eziyor yüreğimi! Ordugâhından çıkmış

Geliyor üstümüze, atlıları önde koskoca bir ordu; 80
 Dili tutulmuş gözünün dillendirdiği gibi,
 Ve göklere yükselen toz bulutundan da belli bu,
 Ah, uykuları bölen at nalı sesleriyle,
 Nasıl da yaklaşıyor bu gümbürtü,
 Dağları aşan karşı konulmaz seller misali!
 Yazık, yazık, ah, Tanrılar, Tanrıçalar,
 Önleyin bu başımıza gelen felaketi!
 Beyaz kalkanlı düşman bir halk,
 Duvarları aşan naralarıyla,
 Saldırmak için dalga dalga, 90
 Yaklaşıyor kente!
 Ah, kim kurtarır bizi?
 Kim merhamet eder bize,
 Ey Tanrı, ey Tanrıça!
 Ah, hangi ölümsüzün sureti önünde
 Yalvararak eğilsem ki ben şimdi?
 Kulak verin bize ey yücelerin yücresi Tanrılar!
 Bırakın şu en korkunç zamanda sarılayım
 Suretlerinize, bırakın haykırayım yakınmamı size!
 Ah, kalkan şakırtılarını duyuyor musunuz, duymuyor
 musunuz? 100
 Peki, şimdi değilse ne zaman yalvaracağım ben,
 Ayin giysilerim ve çelenklerimle önünüzde?
 Dinle bak, sayısız mızrağın çıkardığı gürültü bu,
 Ya sen ne yapıyorsun, Ares,
 Feda mı ediyorsun, kendi memleketini, öz memleketinin
 kentini?
 Ey altın miğferli Tanrıça, dön de bir bak eskiden çok değer
 verip sevdiğin kente.

Birinci Deyiş

Gelin gelin, hepiniz gelin! Tanrılar, ülke koruyucuları, sizler
 Bir bakın yardım dileyerek yalvaran bakirelere

Esaret boyunduruğunun dehşeti içinde yalvarıyorlar size!
 Kenti çepeçevre saran miğfer dalgaları,
 Alev alev yakıyor, ah! Ares'in öfkeli soluğu bu! 110
 Ey herkesin babası Zeus, ey evrenin hâkimi, sen,
 Dön de bir bak, ey koruyucu,
 Kent düşüyor, kurtar bizi!
 Kent surlarını sarıyor, Argos'un güçlü ordusu
 Dehşet saçıyor öldürücü silahlar!
 Atların ağzındaki gemin şıkırtısı, can alıcı korkunç bir ses
 oluyor.

Şu yedi zorbaya bak! Mızraklara karşı önünde parıldayan,
 Savaş için süslenmiş kalkarıyla boy gösteriyor her biri,
 Yedi kapıdan, kur'ada kendisine düşenin önünde!
 Ve sen, ey Zeus kızı, ey savaşsever Pallas Athena, sen, 120
 Kanat ger kentimiz üstüne!
 Sen de, ey denizler prensi, ey vahşi atlar üstünde
 Üç uçlu zıpkınıyla koşan Poseidon,
 Haydi gel, gel de kurtar bizi bu dehşetten!
 Ve sen, Ares, ey kentin bekçisi, acı bize, Kadmos'un
 Adıyla anılır kentimiz, biliyorsun, yardımcı ol!
 Ah Küpris, cinsimizin ilk anası, sen Afrodite,
 Ey kanından, özünden doğduğumuz Tanrıça, sen bari,
 Kurtar bizi! Tanrıları kımıldatan yakarılarla
 Yaklaşıyoruz sana, bize dön bir bak! 130

Ve sen, ey Likya'nın prensi Apollon,
 Düşmanlarımdan ordusuna karşı Likya'nın kurdu ol!
 İşit yalvarışlarımı!
 Ve ey Leto kızı bakire, aç kucağını bize,
 Ger yayını ey yüce Artemis!

İkinci Deyiş

Dinleyin! Savaş arabalarının sesi bu,
 Surlar boyunca dolanıyorlar!
 Ey Hera, efendimiz!

Gıcırdıyor yaylar ağır yük altında,
Ey dost Artemis!

İkinci Karşı Deyiş

Savrulan mızraklar havada ıslık çalıyor!

140

Ah, nedir bu kentin başına gelen? Niyetleri ne?

Nereye sürüklüyor bizi Tanrı?

Dinle! Bir taş yağmuru çarpıyor göğüs zırhlarına!

Ah, ey yüce dost Apollon!

Demir kalkanlar bastırıyor kapılara!

Ama Zeus'tur elbet,

Tüm savaşların sonunu belirleyen!

Ey yüce Athena Onka,

Sen de dışarıda yardım et

Yedi kapılı kentine, kapıda!

150

Üçüncü Deyiş

Ey Tanrı gücünde olanlar! Siz ey Tanrılar, Tanrıçalar, hepiniz!

Sizler ki, duvara ve sura kanat gerenlersiniz:

Mızrak önünde titreyen bu kenti,

Yabancı dil konuşanlara teslim etmeyiniz!

Kulak verin size el uzatmış bakirelerin haklı yalvarışına!

Üçüncü Karşı Deyiş

Ve siz tüm dost Tanrılar,

Kenti korumak için çevresinde dolanan sizler,

Gösterin şimdi onu nasıl sevdiğinizi!

Halkın size sunduğu adakları düşünün,

Benim dualarımı düşünün ve koruyun bu kenti!

160

Gösterin, sizler için kestiğim kurbanların

Boşa gitmediğini!

ETEOKLES (*Öfkeyle girer*)

Asıl ben size soruyorum şimdi, sizi çekilmez yaratıklar sizi,

Koruyucu Tanrıların suretleri önünde

Yerlere kapanıp ağlamakla, sızlamakla,

Kuşatılmış ordumuza cesaret verdiğinizi

Ve kenti kurtardığınızı sanıyorsunuz, öyle mi?

Bilge erkeğin yanındaki rezilliksiniz siz?

Ne kötü, ne de iyi günümde, asla istemem

Kadın kısmıyla birlikte olmayı!

170

Kadın, bir de egemen olmaya kalktı mı, dayanılmaz olur

küstahlığı!

Korktuğu zamansa iki kat bela olur sarayın ve kentin

başına!

İşte şimdi, korkudan titreyen yaygaranızla,

Korkaklık aşıyorsunuz kentimiz halkına,

Ve içeride biz kendimizi öldürmekle,

Ekmeğine yağ sürüyoruz dışarıdaki düşmanın!

Evet, kadın aklına uymak isteyen varsa,

Hiç daha iyi bir şey ummasın!

Ama şimdi burada, emirlerime uymayan,

Kadın erkek, kim olursa, halkın taşlamasından

180

Kurtulamayacaktır, yani ölüm olacaktır cezası.

Dışarıda ne olaksa, erkek karar verir,

Kadın değil; kadın içeriden zarar vermesin yeter.

Duydun mu? Dinlediğin yok ki! Sağırlara konuşuyorum

galiba, ha?

KORO

Birinci Deyiş

Ah, ey Oidipus'un değerli oğlu,

Dehşete kapıldım

Savaş arabalarının

Hızla dönen tekerleklerinden

Çıkan gürültü yalaştıkça!

Atların ağızlarındaki gem şakırtıları bile

190

İşitiliyordu inan bana!

ETEOKLES

Ne yani? Korkusundan dümeni bırakıp

Ön güverteye fırlayan gemici,

Zavallı tekne bir başına dalgalarla boğuşurken

Kurtarmış mı oluyor kendini?

KORO

Birinci Karşı Deyiş

Ama ben, kapılarımızda patlayan

Taş yağmurunun dehşetiyle,

En eski Tanrı suretlerine,

Ölümsüzlere koştum.

O korkuyladır bizim

Tanrılara yalvarışımız,

200

Esirgeyip korusunlar diye kentimizi!

ETEOKLES

Yalvaracaksınız, surlara ve kuleye yalvarın siz,

Taşlara dirensinler diye. Tanrıların işi değil bu. Kaldı ki,

Tanrılar da terk edermiş, düşen bir kenti.

KORO

İkinci Karşı Deyiş

Hayır, ben yaşadığım sürece sakın

Tanrılarımız, topluca kenti bırakmasın!

Kentimizi düşman işgali altında, halkımızı,

Düşman ateşi içinde göstermesin asla!

ETEOKLES

Bak, böyle Tanrıya seslenmeler, aptalca çıkışlar, ne demek
oluyor?

Kadın dediğin, erkeğin kanadı altında, iyi bir anne olarak

210

Sadakat gösterecek! Bunu bilir, bunu söylerim ben!

KORO

Ama tanrıların gücü onu da aşar; erkek,

Çaresizlik içinde kıvranıyorsa örneğin,

Gece sıkıntının kara bulutu kaplamışsa gözünü,

Kadın değil midir çoğu kez onu sıkıntılarından çekip

çıkaran?

ETEOKLES

Düşman bastırdığında, Tanrılara kutsal armağanlar,

Kurbanlar sunmak, erkek işidir. Sana düşense,
Evde oturup susmak ve sessizce beklemektir.

KORO

Üçüncü Deyiş

Kentimiz düşmediyse bu ancak Tanrıların inayetiyle oldu,
Surların bizi düşmana karşı koruması da öyle; 220
Bunlardan dolayı beni suçlamak niye?

ETEOKLES

Tanrıları öylesine yüceltmene bir şey demiyorum,
Ama bunu yaparken halkın yüreğini hoplatıp durma,
Sakin ol, şimdiden bu kadar korkmana gerek yok!

KORO

Üçüncü Karşı Deyiş

Birden yeni bir vahşi vuruşmanın sesini duyunca,
Ödüm koptu ve buraya, Tanrıların gözettikleri yere,
Yüksek kale burcuna koştum.

ETEOKLES

Şu sıra, birinin yaralandığını ya da öldüğünü duyarsanız,
Sakin feryad-ü figanla karşılamayın,
Çünkü ölümler, savaş tanrısı Ares'i pek keyiflendirir! 230

KORO

Ah, işte! Atların kişnemesini bile duyuyorum!

ETEOKLES

Duyuyorsan da, fazla kulak verme şimdi.

KORO

Sarılmış kentimiz, temelden inliyor sanki!

ETEOKLES

Eee, ben önlemini almışım, bu kadarı yetmiyor mu sana?

KORO

Titreme geldi! Ayy, kapılara çarpan gürültü artıyor!

ETEOKLES

Sus bakalım! Aşağıya, kente yayılmasın bu sakın!

KORO

Ey cümle Tanrılar! Bu kente ihanet etmeyin, n'olur!

ETEOKLES

Geber, e mi! Ağzını tutmayı beceremeyecek misin sen?

KORO

Ey yerli tanrılar, beni köleliğe mahkûm etmeyin, n'olur!

ETEOKLES

Kendini köleleştiriyorsun sen, beni de, tüm kenti de! 240

KORO

Bütün silahlarını düşmana yönelt, ey yüce Zeus!

ETEOKLES

Ah, Zeus, bu kadın kısmını ne diye yarattın ki?

KORO

Kenti işgal edilen erkekler gibi acı çeksinler diye, niye
olacak?

ETEOKLES

Bak, kutsal suretlere yine kötü sözlerle yaklaşıyorsun!

KORO

Korkudan ne dediğimi biliyor muyum ki ben?

ETEOKLES

Bir tek şey istesem senden, yapabilirsin besbelli!

KORO

Ortadan kaybol, de, biliyorum zaten, hemen kaybolurum.

ETEOKLES

Sus, diyorum be Tanrının belası, bizimkilere korku salma!

KORO

Sustum tamam, kaderimi ötekilerle paylaşırım, ne çare!

ETEOKLES

Haa, bak, böyle konuş bari, öncekilerden 250

Daha iyi hiç değilse; ama daha sessizce,

Tanrı suretlerini de bırakın; böylece Tanrılara,

Yanımızda olmaları için daha iyi dua edersiniz;

Benim duamı dinlerseniz, korkuyu üstünüzden atar,

Helen halklarının usulünce siz de,

Kutsal tören şarkısıyla adak sunmaya başlayınca

Bizi de yüreklendirirsiniz: Ey, ülkemin Tanrıları,
 Ey kente kanat geren, ey tarlaların hâkimi,
 Pazarın koruyucusu sizler, ey bahar tanrıçamız Dirke'nin,
 Ismeno'nun kaynakları, sizlere sesleniyorum ve diyorum ki

260

Eğer kentimiz kurtulursa, sizin tanrısal ocağınız
 Kuzuların kanıyla yıkanacak ve tören boğaları
 Kurban edilecek size; şarkılarla kutlarken zaferimizi,
 Astığımız silah kalıntılarıyla süslenecek
 Tapınaklarınızın çevresi!

Sen de katılsana bu duaya, ama sakın
 İç çekmelerle, hıçkırıklarla değil,
 Çünkü o yollarla kaderinden kurtulamazsın!

Oysa ben, kentin altı kapısına şimdi
 Altı adam koyuyorum, kendim de

270

Yedinciye geçerek kentimizin yedi kapısını
 Düşmana karşı kesin savunmaya gidiyorum,
 Yalan yanlış haberler hızla yayılıp, halkın sıkıntısını
 Kolayca ateşlemeden yetişmem gerek!

(Çıkar)

KORO

Birinci Deyiş

İstesem de korku rahat bırakmıyor ki;
 Dehşet uyandırıyor yüreğimin dibindeki kaygı.

Surları ve kapıları sarmış düşman,
 Sanki zehirli bir yılan

Görüyorum, pusuda bekliyor,

Bense, yavruları üstüne titreyen güvercin gibiyim.

280

Şuraya bak! Kalabalıklar halinde

Nasıl da yaklaşıyorlar kulelere!

Biz ne olacağız peki?

Bak hele bak! Çepeçevre

Keskin taşlar fırlatıyorlar

Bizimkilerin üstüne, ezici!

Ey Tanrı yaratmış Tanrılar,
Siz, ne yapıp edin,
Kurtarın kentimizi
Ve ulu Kadmos'un soyunu!

290

Birinci Karşı Deyiş

Buradan daha güzel hangi memleket
Var ki sizce, bu güzelim yeşilliği
Feda ediyorsunuz düşmana!
Dirke'nin bu berrak kaynak sularını,
Hele ki, dünyayı kucaklamış Poseidon'un
Baldan tatlı içkisini ve Tetüs'ün
Çocuklarını, nasıl feda edersiniz?

Hayır ey Tanrılar, kent koruyucuları, sizler,
Yedi kapının yedisinde de,
Düşmanları mahvedin,
Yok edin silahlarını, yıkın
Onları yere, benimkilere
Açın yolunu zaferin!
Kentin kurtarıcısı olun!
Sahip çıkın kendi kalenize!
İşitin bu yalvarışlarımı!

300

En eski zamanların bu kenti eğer,
Zeus'un keyfince, Akhalar denen
Vahşi savaşçıların kanlı mızraklarına
Yenik düşüp, yanar, kül olur,
Boylarsa öte dünyayı
Ve dul kalmış kadınlarıyla, çoluk çocuk,
Aşağılık köleler gibi sürüklenip
Götürülürse buradan insanlar,
Nasıl korkunç bir felaket olur bu?!

310

Ardından geride kalacak olan, tutsakların
Yakarışlarının ölüm çığlıklarına karıştığı

Bir insansız kenttir artık.
Bu feci kader işte beni korkutan!

İkinci Karşı Deyiş

Nasıl korkunç bir felaket olur, eğer bakireler, 320
Düğün öncesinde taze filizler gibi kırılıp savaş ganimeti diye
Evlerinden alınarak, kölelik yoluna sürüklenirlerse?
Evet ya, ölmüş olanlar daha mutludur,
Derim o zaman ben de.
Kent düşman boyunduruğuna girecek olursa,
Daha ne felaketler olacak, kim bilir?
Ah, ah, çok acılar çekilecek, vahşice öldürecekler,
Her yeri ateşe verecekler, sürükleyip götürecekler bakireleri
Kenti çepeçevre kara duman saracak;
Ares denen ve tapınak kirleten o Savaş Tanrısı, 330
Her şeyi yok ederek dalacak içeri!

Üçüncü Deyiş

Boğuk savaş sesleri kapladı ortalığı,
Surlara hücum ediyor alevler;
Mızrak saplayıp öldürüyor adam, adamı;
Ve yükseliyor, yeni doğmuş genç ölümlerinin
Kanlı çılgılığı!
Gasp ile talan kan kardeştir.
Birbirine çarpar talancılar,
Eli boş kalan, ötekiyle
Yoldaş olmak ister talanda, 340
Çünkü doymak bilmez, aç gözleri!
Ah, dayan yüreğim dayan,
Bizi neler bekliyor daha!

Üçüncü Karşı Deyiş

Tarlanın verdiği tüm ürün,
Yerlere saçılır, onları ekip biçmiş kadınların
Acı bakışları önünde;
Toprağın verdiği birçok ürünse

Çamura bulanmış olarak,
Karışıp gider ırmak suyuna.

Yeni bakireler, mızrak gücüyle 350
Zafer kazanmış erkeğin yeni şehvetine
Kurban olmak zorundalar.
Tek umut, kalır geride: Gözyaşlarına boğulmuş
O felaketin tek çaresi,
O geceye varmadan ölmektir artık.

BİRİNCİ YARIM KORONUN BAŞI

Gözcü geliyor bakın, gözcü! Düşman ordusundan
Yeni haberler getiriyor bize besbelli, adımlarını
Nasıl da tekerlek döner gibi atıyor aceleyle!

İKİNCİ YARIM KORONUN BAŞI

Kral da geliyor işte, Oidipus'un oğlu geliyor,
Gözcüsünün getireceği yeni haberleri duymak için, 360
Onun acelesi de adımlarından belli açıkça.

*(Soldan Gözcü hızla girer. Eteokles de, arkasında altı
komutanı ve savaşçıları ile sağdan girer)*

GÖZCÜ

Düşmanın, her biri kendi kurasına düşen kapıdaki
Komutanlarından, kesin bilgiler aktaracağım şimdi:
Proitos kapısında Tüdeus, şimdiden öfke saçmakta;
Ama kâhin, İsmeno ırmağını geçmesine izin vermemiş,
Kurban hiç iyi işaret vermiyormuş çünkü.
Oysa Tüdeus, savaş hırsıyla, kudurgan canavarın
Öğlen sıcağında burnundan soluması gibi,
Kükredi ve Oekles'in bilge oğlu olan Kâhin'i
Sözleriyle yaraladı; neymiş, zavallı falcı kendi korkusuyla 370
Savaşta moral bozuyormuş. Böyle haykırdı Tüdeus,
Miğferinden sallanan üç uzun at kuyruğuyla;
Kalkanındaki metal çingiraklar, dehşet saçıyordu.
Kalkanının üstündeki arma, pek heybetlidir:

Yıldızları pırıl pırıl bir gökyüzü ve tümsekte
Yıldızların en güzelleriyle dolunay parlar,
Ve tam tepede dikkat çeker, gecenin gözü!

Böylesine görkem içinde, savaş hırsı kabarmış,
Duruyor ırmağın kıyısında hazret, aynen,
Savaş trampetleri çalınca, atların ağızları köpürerek, 380
Gemlerini ısırmaları ve kişnemeleri gibi!

Onun karşısına kimi koyacaksın? Ok yaydan çıkınca
Kim savunacak bizi Proitos kapısında?

ETOKLES

Onun o tantanası beni korkutmaz;
Öyle resimler vurmaz ki insanı! Mızrak olmasa,
Yara açmaz sorguçlar, çingiraklar!
Ve onun kalkanındaki o senin söylediğin
Yıldızları parlayan gece arması, pekâlâ,
Onun ahmaklığının resmi de olabilir!
Çünkü, ölürken gecenin karanlığı çökecektir 390
Gözlerine ve işte o zaman o kibirli arma,
Onu taşıyanın kendini beğenmişliğini açığa vuran
Gerçeğin resmi olarak çıkacaktır açığa.

Tüdeus'un karşısına, Astakos'un
Şanlı oğlunu koydum; kapıyı,
O, utancın krallığına karşı
Sürekli dürüstlükten yana,
O, düşmanın tepeden bakmasına karşı
Ağır ve iki kat yürekli, o, öz be öz
Bu toprağın çocuğu Melanippos savunacak. 400

Ares, zarını atsın da görelim.
Bu toprağın kan hakkı, o yiğidini,
Düşmanın mızrağına karşı
Anavatanı savunmaya gönderiyor şimdi!
(Melanippos, gider)

KORO

(Birinci Deyiş)

Yiğidimin bugün savaştan mutlu çıkmasını
 Dilerim ey Tanrılar! Ama onun,
 Dostları uğruna kanlar içinde
 Ölümünü görürsem diye de içim titrer.

GÖZCÜ

Tanrılar bağışlasın ona bu mutluluğu!
 Evet, Elektra kapısını, kurada Kapaneus çekmişti, 410
 Öncekinden de güçlü ikinci bir canavar yani!
 İnsandan öte bir kibirli inatla, surlara yönelik
 Dehşet verici tehditler savurmakta.
 Tanrı istesin istemesin, o, kenti mahvetmeye
 Öylesine kararlı ki, Zeus'un öfkesi bile
 Tüm dehşetiyle sarsa da, durduramazmış onu asla;
 Şimşekler olsun, gök gürültülü kızgın oklar olsun,
 Öğlen güneşinin sıcağı gibi gelirmiş ona.

Arması da, meşale taşıyan çıplak bir uşak ve üstünde
 "Bu meşale kenti yakacak" yazılı, altın harflerle! 420

Hangi cesur savaşçıyı düşündün ona karşı,
 Onunla boy ölçüşecek kim var?
 Onun o pervasız inadı önünde korkusuzca kim duracak?

ETEOKLES

Bu parlak görünüş de kendi ipini kendisi çeker;
 Çünkü her aptal büyüklenme, kendi cezasını
 Kendi ağzıyla verecektir eninde sonunda.
 Kapaneus, silahlarıyla meydan okuyadursun
 Zeus'a karşı küstahça. Bir ölümlü olarak,
 Zafer hırsıyla, gökyüzüne dönüp
 Sesele dursun bakalım daha! 430
 Bak gör, onu tam da hak ettiği bir
 Kızgın yıldırım nasıl çarpıp yere serecek ki,
 Öğlen güneşinin sıcağı neymiş anlasın!

Onun o lafta kalan büyüklüğüne karşı,
 Polüfontes'in gerçek gücünü çıkarıyorum.
 Artemis'in koruyucu desteğiyle, tüm tanrıların esirgediği
 O cesur yürek sayesinde, güvenliğimiz kesin.
 Evet, başka? Öbür kapılara düşenleri söyle sen!

(*Polüfontes gider*)

KORO

Birinci Karşı Deyiş

Bizi böyle tehdide cüret eden gebersin!

Evime ayak basamadan,

440

Beni vahşice bekaret odamdan

Mızrak zoruyla alıp sürükleyemeden

Alsın canını yıldırım okları öyle bir canînin!

GÖZCÜ

Tamam, kurada öbür kapıyı çekenı söylüyorum şimdi:

Ters çevrilmiş miğferden düşen üçüncü taşta,

Eteoklos'un adı çıktı, Neistae kapısı için.

Sürüsünü peşine takıp haykırarak giden

Bu dev adam, sıkılı dişleriyle, cepheden kapıya

Uçarak gidiyor gibi ün salmıştır;

Burnundan soluyan atın kişnemesine benzer

450

Bir barbar ıslığı çıkar ağzının içinde!

Kalkanında, ustaca resmedilmiş bir arma var:

Tam teçhizat, bir merdivenden hızla

Kuleye tırmanan savaşçıyı,

Altın işaret içindeki yazıya göre,

Ares bile o kuleden atamazmış!

Kenti kölelik boyunduruğuna karşı savunmak için

Bunun önüne de sıkı birini çıkarmalısın.

ETOKLES

Onun önüne, belki büyük bir şans olarak...

Evet, ona karşı Kreon'un oğlu Megareus çıkacak.

460

(*Megareus gider*)

Devler tohumu bir soydan gelmedir,
 Vahşi at kışnemelerinden ürkmez,
 Savunduğu kapıyı bırakmak mı, asla,
 Ya vatanına hizmet uğruna ölümü seçer,
 Ya da kalkandaki kuleyi alır, adamlarıyla birlikte
 Zafer ganimeti olarak armağan eder memleketine.

Neyse, ötekilere geç sen, hiç gizlin saklın olmasın sakın!

KORO

İkinci Deyiş

Kentin öncü savaşçısına şans dilemek için
 Yalvarıyorum yüksek sesle! Ve düşmana,
 Yıkım ve yenilgi için! Kente karşı onun
 O boşboğaz tehditlerini işitsin de Zeus,
 Görsün hesabını bir güzel!

470

GÖZCÜ

Dördüncüsü de öbür kapıda, Pallas Atena Onka'nın
 Kapısında, büyük gürültüyle hava atmakta.
 Dev gibi cüssesi ve kuvvetiyle, Hippomedon'dur o!
 O koskoca kalkanını bir salladığında,
 Ödüm koptu, ne yalan söyleyeyim!

Armasının ressamı da daha az usta değilmiş hani,
 Kalkanına öylesine sanatlı bir resim yapmış ki,
 Ağzından alevler saçan Tüfon, aynı zamanda,
 Ateşin kardeşi kara dumanı da fışkırtıyor;
 Kalkanının tümsek yapan karnında,
 Yutulmuş yılanlar kıvrılıp yatar.

480

Bu adam, vecde ermiş bir Bakkhos gibi,
 Ruhu Ares'le dolu, savaş naraları atmaktadır!

Böyle birine karşı çıkmak cesaret ister,
 Çünkü daha kapıda duruşuyla bile dehşet uyandırıyor.

ETEKLOS

Öncelikle, böyle büyüklenmelerden hiç hoşlanmayan,

Kentin kapı komşusu Atena Onka, yavruları canavardan
 Korur gibi kanat gerecektir kent halkının üstüne. 490
 Sonra da, o güçlü düşmanın karşısına, aynı güçte bir
 Adam olarak, Oinops'un soylu oğlu Hüperbios çıkacak ki,
 Bu kader kavgasında kendini sınamak isteyen bir yiğittir o.
 Ne cüssesi, ne cesareti, ne de silahıyla hiç aşağı kalmaz
 Düşmanından; hani Hermes özellikle seçmiş bu çifti sanki.
 İki kahraman birbirine karşı burada,
 Armalarında da birbirine düşman iki Tanrı var:
 Birininki ateşle oynayan Tüfon'un resmiyse,
 Hüperbios'un kalkanında baba Zeus oturmakta;
 Yüce tacıyla elinde alevli şimşek, 500
 Ve Zeus'un yenildiği görülmemiş daha!
 Her iki Tanrıyla görünüyor ki böylece,
 Yenilgi onlardan, zafer bizden yana;
 Elbet iki savaşçının kaderleri de,
 Kalkanlarındaki resimler gibi olmalı;
 Zeus nasıl her kavgada Tüfon'u sıkıştırıyorsa,
 Kalkanındaki resim gereği, kanat gerecektir Hüperbios'a.

KORO

İkinci Karşı Deyiş

İnancım odur ki, kalkanında Zeus'un nefret ettiği
 Bir düşmanın resmini, o rezilin,
 O insanlara ve ölümsüz Tanrılara kötü gelen 510
 Şeytanın suretini kim taşıyorsa,
 Kışının üstüne oturacaktır kapıda.

GÖZCÜ

Öyledir zahir; neyse beşinciye söylüyorum ben şimdi,
 Zeus çocuğu Amfion'un mezarına yakın, beşinci
 Kuzey kapısında duranı. Kadmos'un kutsal kentini,
 Zeus'a inat yerle bir etmeye, mızrağı üstüne, o
 Gözünden çok sevdiği, Tanrıdan üstün tuttuğu
 Silahı üstüne yemin etmiş olan delikanlıyı söylüyorum.
 Dağlı bir anadan doğma bu çocuksu genç adamın

Yanağında ve çenesinde

520

Tüyleri henüz çıkmış,

Saçları yeni tarak görmüştür,

Ama kaba bir cesaret ve vahşi bakışlarla,

Küstah bir kibirle dikilir kapımızda.

Çünkü göğsüne siper ettiği kalkanına

Sanatlıca tutturulmuş suretteki

Kanla besili Sfenks sallamaktadır

Kentimize olan utanç verici nefreti.

Üstelik, resmin önünde

Kadmoslu bir adam vardır,

530

Öyle ki, atışlar hep ona isabet ettirilmekte.

Sefere çıkışı, hiç de bir çırak gibi görünmüyor,

O uzun yola dayanamaz da değil asla!

Arkadyalı Partenopaios, böyle savaşçı biri işte,

İkinci vatanı Argos'a minnet borcunu ödemek üzere,

Tanrının koruduğu surlara tehdit savuruyor.

ETEKLOS

Evet, Tanrılar hakkı için, böylesine iflah olmaz

Böbürlenmeler de olacak elbet, ama sonunda

Çaresiz hepsi yok olup gidecekler.

Senin o Arkadyalı'nın karşısına da,

540

Şişinen değil, eli iş yapan bir adam,

Az önce gidenin kardeşi Arkteus çıkıyor;

Ne kuru gürültünün kapıdan girip

Sıkıntımızı artırmasına, ne de öyle

Nefretlik bir ejderhanın suretini taşıyan

Kalkanın içeriye dalmasına, izin vermeyecektir asla!

Ona karşı öfkemiz kabaracak,

Kent önünde mızraklar çarpıştığında.

Tanrıların desteğiyle, gerçekleşecek bu söylediğim.

KORO

Üçüncü Deyiş

İçime işliyor bu söz,

550

Diken diken oluyor tüylerim,
 Sahte övünmeleri dinlemek zorunda kalırsam diye!
 Tanrılar, ey Tanrılar, yok edin böylelerini!

GÖZCÜ

Alltınıcı savaşıdan söz edeceğim şimdi, en soylu, en cesur
 Olandan, kâhin Amfiaraos'un gücünden söz edeceğim;
 Homolois kapısına gönderilen bu savaşçı,
 Tüdeus'un gücünü açıkça suçlamaktadır.

Kendi kentini mahveden kanlı katil, der ona,
 Argos halkına en zor acıları çektiren ibretlik,
 Der; kanlı Erinnüsler'in yaltakçısı ve kanın kölesi, 560
 Adrastos'un kötü niyetli tavsiyelerinin tüm belası'dır o;
 Sonra, bakışlarını geriye çevirip, senin
 Talihsiz kardeşin Polüneikes'in gücüne bakar
 Ve kaygılar içinde ona iki kez seslenerek
 Şu sözleri bir daha yineler:

"Evet ya, Tanrılar pek memnun yaptıklarından,
 Tanrıların vatani olan, atalarının kentini,
 Böyle yabancı bir orduyla saldırıp yok etme gayretin,
 Öte dünyada dillere destan olmuş!
 Ama ana vatanının kaynağını kurutma hakkın 570
 Nereden geliyor? Senin, kanlı mızrak zoruyla öfkenin
 boyunduruğuna

Girmiş memleketin, savaşta sana nasıl bakacak acaba?
 Bense, bir kâhin olarak, kendi hesabıma,
 Bu tarlayı kanımla sulayacağım az sonra,
 Düşman bir ülke toprağının altında dinlenecek bedenim,
 Haydi savaşa! Ünsüz bir ölüm olmayacak, beni bekleyen!"

Böyle konuştu kâhin, metal kalkanını
 Sallayarak; kalkanın üstünde hiçbir suret yoktu.
 Çünkü o, hak etmediği bir gösterişi değil,
 Neyse o olmayı ister. Böylece de zihninin derininde 580
 İşlediği topraktan, değerli ürünü hak edip alır.

Tavsiyem, onun karşısına, bilge ve soylu birini
Çıkarmandır; çünkü Tanrı'ya saygısı olan, kuvvetlidir!

ETEKLOS

Haklı olan bizleri, o Tanrı tanımazlarla
Aynı kefeye koyan zavallıya yazıklar olsun!
Kötüyle yoldaşlıkta en kötü olan ise,
Onun meyvelerini gelişigüzel dermektir;
Çünkü fenalık ekili tarladan ölüm biçersin.
Ve içinde Tanrı korkusu olan biri eğer,
Kötüler ve sahtecilerle dolu bir gemiye binerse, 590
Tanrının gazabından kendisi de kurtulamaz.
Aynı şekilde, bir insan, kendisi akıllı başında biri de olsa,
Kötü niyetli, konuk sevmez, Tanrının belası yurttaşlarıyla
Aynı ağa takılıp, birlikte avlanacak olursa,
Hepsine vururken onu ayırmayacaktır Tanrının kırbacı.
İşte bu kâhin de, Oekles'in bu bilge oğlu da,
Evet, hak sever, tutarlı, Tanrıya saygılı
Ve büyük bir işaret okuyucu besbelli,
Ama kendisi yapmasa da, değil mi ki,
O kötü ruhlu, küstah şişinmecilerle birlikte, 600
Zeus'un iradesi er geç onu da çekecektir ölüme.

Gerçi, kapımıza saldıracağını sanmam,
Hayır, korkudan ya da hainlikten değil,
Ama eğer Foibos Apollon'un, susuşla veya bir şekilde
Kendini belli eden kehaneti boşuna değilse,
Savaşta ölüm kesin görünüşü için gelmeyecektir kapıya!

Şimdi, onun karşısına, Lastenes'in gücü çıkacak,
Evet görünüşü ihtiyar, ama gençlik fışkırıyor,
Evet gözleri atlayıp geçiyormuş gibi, ama o eller
Asla sektirmez kalkan önünde çıplak mızrağı 610
Yerine sallamayı. Ama insanın şansı
Tanrılarının elindedir elbet sonunda.

(Lastenes gider)

KORO

Üçüncü Karşı Deyiş

Ey Tanrılar, kulak verin bize! Yalvararak
İlettiğimiz dileklerimizi, yerine getirin, mutluluğunu
Kazansın kentimiz! Bizi mızrak zoruyla
Köle yapmak isteyen yabancıyı defedin gitsin,
Zeus'un yıldırımı, surlardan atıp öldürsün onu!

GÖZCÜ

Şimdi de, son olarak yedinci kapıyı
Çekmiş olan senin kardeşinin düşmanlığını
Ve kentimiz için düşündüğü kötülükleri dinle: 620
Kuleye tırmanıp zaferini ilan edince, savaş marşını
söylerken
Doğrudan seninle kavgaya tutuşmaktır dileği. Ya kendisi
ölecek,
Ya o seni öldürecek, ama eğer sen hayatta kalmışsan,
Senin kendisine reva gördüğün aşağılayıcı sürgünü,
O da sana yaparak, hıncını alacakmış! İşte böyle
Tehditler savuruyor Polüneikes ve gerek şimdiki halkının,
Gerekse anavatanının Tanrılarına, kendisine kulak
vermeleri,
Dileklerini aynen yerine getirmeleri için sesleniyor.

Bir de kalkanı var, sağlam yapılı, yeni,
Üstüne iki resimli parlak bir arma tutturulmuş: 630
Altınla çizilmiş tam donanımlı bir adamı,
Ölçülü adımlarla götürmekte bir kadın,
Üstündeki yazıya bakılırsa, Dike'ymiş bu, ve:
"Eve götürüyorum onu, baba kentini işgal edip
Sarayın gücünü ele geçirecek," diyormuş.
Kafasından geçen buydu demek ki,
Ona göre seç karşısına çıkaracağı kişiyi.
Haberci olarak söylediklerim yüzünden bana da kızma,
Kentin dümenini elinden kaçırmamaya bak sen!

ETEOKLES

Ah bu, Tanrının kahriyle kör ettiği, 640
Bu herkesi ağlatan, Oidipus soyum benim!
Yazıklar olsun! Babamın lanetleri bir bir gerçekleşiyor şimdi
Ama hayır, ağlayıp sızlanmanın sırası değil,
Yoksa üzüntünün çok daha uğursuzu gelecek başımıza!
Adı gibi kıskanç ve kavgacı olan Polüneikes'in
Armasındakiler nereye varır, göreceğiz bakalım,
O kalkanında parıldayan, altın harflerle yazılı
Deli saçması yazı, onu evine götürür mü, göreceğiz yakında
Bir an için desek ki, Zeus'un bakire evladı Dike,
Gerçekten aklına girdi onun, ayaklarını çeldi, 650
Ama Dike ona hiçbir zaman ilgi göstermemiştir ki,
Ne ana karnından çıktığı gece, ne çocukluğunda,
Ne de ergenlik çağında, yanaklarındaki ayva tüyü
Sakala dönüşürken hani, asla! Hele şimdi,
Üstelik ana vatanının felaketi için ona yaklaşmayı
Hiç mi hiç yapmaz Dike, kesin biliyorum bunu.
Aksi halde kötü birine destek vermekle
Adalet demek olan kendi adını boşa çıkarmış olur.

Buna güvenerek kendim çıkıyorum kardeşimin karşısına,
Evet, benden daha isabetlisi var mı? İşte 660
Prese karşı prens, kardeşe karşı kardeş,
Düşmana karşı düşman!
Çabuk bana, mızrağımı,
Kalkanımı ve bacak zırhlarımı getirin!

GÖZCÜ

Hayır kralım, ey Oidipus oğlu,
Öfkene yenilip, o en kötü, utanç verici şeylere
Cüret edenle bir olma sakın!
Yeter zaten, Kadmoslu yurttaşların,
Argos halkı ile savaşa gitmesi,
Argoslular'ın kanı karşılar bu günahı;

Ama kardeşler, kendi elleriyle
 Birbirini öldürürse... O kanın
 Suçundan asla kurtulamaz ikisi de!

(Gözcü gider)

KORO

Birinci Deyiş

Ah, diretiyorsun ha, evlat!
 Ares'in vahşi savaş keyfi, öfke içinde sarmasın seni;
 Hırsın kötüsünü, boş gitsin daha tohumken!

ETEOKLES

Madem ki sona gidişi hızlandırıyor Tanrı, sen de
 Rüzgâr uygunken koş katıl cehennemdeki Kokütos ırmağına
 Apollon'un nefreti oraya kovuyor Laios'un tüm soyunu!

KORO

Birinci Karşı Deyiş

Vahşi bir destek seni
 Asla günahlarından arınmamış kanın, ağır suçunu 680
 Üstlenmen için, kanlı bir ölüme çekiyor!

ETEOKLES

Sevgili babamın ağır laneti değil mi,
 Çeşmesi kurumuş, yaşarmayan gözlerle yanımda duran?
 O söyleyip gösteriyor işte son ağrıdan duyulacak keyfi.

KORO

İkinci Deyiş

Aptallık etme! Hayır, hiç de korkak sayılmazsın
 Yaşama sahip çıkmakla; ve eğer Tanrılar,
 Senin kurbanlarını kabul ederlerse,
 Gece karanlığının Erinnüler'i eşliğini aşındırmazlar!

ETEOKLES

Tanrılar! Nicedir onlar da unuttu bizi!
 Olsa olsa kendi kanımızı kurban diye sunarsak memnun
 olacaklar; 690
 Öyleyse ne diye yalvararak kaçınalım ki ölümden?

KORO

İkinci Karşı Deyiş

O karanlık hâlâ tepende senin!
 Belki o kara öfkeyle esen rüzgâr, zamanla değişip
 Yumuşar da, o şeytan sana yeniden
 Gülümser; ama şu an esip gürlemekte!

ETEOKLES

O esip gürleyen, Oidipus'un laneti olsa gerek,
 Ama gece karanlığında görünenler gerçek,
 Onlar, babamın ülkesini kanla paylaşanlar!

KORO

Biz bakireleri izle, hiç hoşlanmasan da yap bunu!

ETEOKLES

Söyleyin, ne yapmamı istiyorsunuz? Kısa kesin ama. 700

KORO

Gitme kralım, yedinci kapıya sen gitme!

ETEOKLES

Öfkenin keskinliğinde verilmiş kararı senin sözün
 yumuşatmaz

KORO

Öfkeyle varılmamış bir zaferi de kutsar, göktekiler!

ETEOKLES

Kararlı bir savaşçı, böyle sözlerin tesellisine sığınmaz!

KORO

Ne yani, kendi kardeşinin kanını mı akıtacaksın?

ETEOKLES

Ölüm yazıldıysa alınına, kurtuluş yoktur!

(Eteokles, yanındakilerle gider)

KORO

Birinci Deyiş

Soy kıran öfke Tanrıçası,
 Dehşet uyandırıyor bende,
 Yaklaşıyor işte, o öbür Tanrılara hiç benzemeyen,
 O gerçek suçu ve kötüyü saptayan

Erinnüler, Oidipus'un öfkeden kaynaklı
 Çılgınlık lanetini, sonuna dek götürmek için
 Geliyorlar. Kardeş pahasına yükseliyor şimdi nefret!

Birinci Karşı Deyiş

Dışarıda, onların kaderi için zar atıyor
 Bir yabancı, çok daha acılı bir ülkeden,
 İskitler ülkesinden gelme keskin çeliktir o,
 Onların ülkesini kanla böldü ikiye,
 Öyle ki, geniş memleketi kısılandı onlardan,
 Ve her birine,
 Ancak bir mezarlık toprak düştü.

720

İkinci Deyiş

Eğer şimdi iki kardeş
 Birbirini öldürecek olursa,
 Onların cesetlerinden simsiyah akan kanı
 Emecek olursa yerin kurumuş toprağı,
 Kefaret kurbanını kim getirecek ki,
 Kim yıkayacak onları tertemiz?
 Ah, bu evin eski suçuna karışan yeni acılar!

İkinci Karşı Deyiş

Geçmiş zamanın, eksiksiz cezalandırılmış
 O kötülük suçu, üçüncü kuşağa dek sürüyor bence,
 İşte Oidipus'un babası Laios,
 Foibos Apollon onu, Pütos tapınağındaki
 Dünyanın ortası deyişi olan
 Şu kehanetle üç kez uyarmıştı:
 "Ancak çocuksuz ölümüyle kurtaracak kentini!"

730

Üçüncü Deyiş

Ondan sonra bu kez oğul, Oidipus,
 Dostlarının verdiği kötü akla uyup
 Baba katili oldu. Ardından, kendisini
 Doğuran ve kendisine yasak olan
 Kutsal ana rahmini, kendi erkekliğiyle

Tohumladı! İşte bu suç, anneye ölüm getirdi; 740
 Ve kana buladı Oidipus'un da gecesini: Armağanı,
 Kendi kendini kör eden bir çılgınlıktı.

Üçüncü Karşı Deyiş

Deniz dalgaları gibi üst üste geliyor acılar,
 Biri oldu geçiyor derken, öbürü
 Gelip bindiriyor, kentimizin
 Güvertesine! Bu arada surların
 Zaten yetersiz dayanma gücü
 Zayıflatıyor burçları da.
 Korkarım, kentimiz de gidecek elden,
 Krallarımızla birlikte.

750

Dördüncü Deyiş

Gemişten gelen lanetlerin yükü,
 Taşınamaz oluyor artık. Fırtına,
 Dinmek bilmiyor bir türlü!
 Ve gemi batacak olduğunda,
 Harisçe fazla yüklenmiş servet,
 Denizi boylamak zorunda.

Dördüncü Karşı Deyiş

Peki Tanrılar en fazla,
 Kimi onurlandırdılar, dostlar, yuttaşlar ve
 Pazar yerini dolduran tüm halk içinde,
 Memleketimizi o erkek soyguncusu
 Kanlı ejderhadan kurtaran
 Oidipus'tan başka, kimi ha?

760

Beşinci Deyiş

Ama ne zaman ki çözüldü
 O bela evliliğin bilinmezleri,
 Daha fazla taşımadı o acıyı Oidipus
 Ve baba katili olan aynı elle,
 Çılgıncasına oydu çıkardı,
 Sevgili çocukları kadar değerli gözlerini!

Sonra da, özensiz oğullarına öfke ile,
 Tüm zehirini toplayıp diline, 770
 Şu laneti okudu ahh, şu laneti:
 Kendilerine kalacağı, ellerindeki
 Keskin demirle bölüşsünler!
 Şimdi korkarım, tez ayaklı lanet Erinnüler'i
 Yerine getiecekler bu lanetin gereğini!

(Gözcü girer)

GÖZCÜ

Rahatlayın ey bakireler, ey ana kuzuları,
 Esaret boyunduruğu tehlikesi, kentimiz Tebai'den
 Uzaklaşmış bulunuyor, düşmanlarımızın kibirli tehditleri
 Boşa çıktı; kent, kızgın dalgaların tüm darbelerine karşın 780
 Hiçbir ciddi yara almaksızın güzel bir denizde yol alan
 Bir gemidir; çepeçevre surların korumasında,
 Kapılara gelince, hele deneyimli kahraman savaşçılar
 Savunuyor ki onları, yedi kapının altısında durumlar iyidir
 Yedinci kapıda ise, Laios'un geçmiş suçunu
 Oidipus soyunda tamamlatmak için,
 Yedi günün kralı Foibos Apollon vardı.

KORO

Nasıl bir yeni bela geldi kentimizin başına?

GÖZCÜ

Kent kurtuldu, fakat krallar, ikisi de...

KORO

Kim dedin? Sen ne diyorsun? Korkudan aklım gitti! 790

GÖZCÜ

Sakin ol, dinle beni: Oidipus soyu...

KORO

Vah, yazıklar olsun bana! Her şeyi önceden gördüm galiba!

GÖZCÜ

Artık kuşkuya yer yok, ikisi de öldü.

KORO

Oraya vardı ha? Ah, zor da olsa anlat hele!

GÖZCÜ

Evet, kardeş eliyle birbirlerini öldürdüler.

KORO

Aynı anda iki kardeş kendi elleriyle birbirlerini yok ettiler,
ha?

GÖZCÜ

Kendi elleriyle! İçlerindeki şeytan öyle acımasızmış ki,

Böylece talihsiz soyu tümüyle yok etti!

Bizeyse, yasını tutmak kadar, sevinmek de düşünüyor:

Kentimiz kurtuldu ve mutlu, ama başındakiler, 800

İskitler'den gelme, çelikleştirilmiş demirle,

Memleketin tamamını ikiye böldüler;

Babalarının laneti sonucu, onlar için

Geriye birer mezar toprağı kaldı!

Evet, kent özgür şimdi, ama kardeş kralların

Kanını, vuruştukları yerdeki toprak emdi bile!

(Gözcü gider)

KORO

Ey güçlü Zeus ve sizler ey Kadmos kalesinin

Mazgal bekçileri, kentin savunma güçleri, sizler,

Ah, sevinmem ve kentin kurtarıcısına, kenti

Üzüntülerin boyunduruğundan kurtarana 810

Minnetlerimi sunmam mı gerekiyor, yoksa

Üzüntü yüklü, suç yüklü ve çocuksuz

Ölüp giden prenlere gözyaşı mı döksem?

Gerçekten de ah, adı üstünde,

Çok kavgacıydılar

Kötü bir çılgınlığa kurban mı gittiler?

KORO

Deyiş

Ey kara lanet, sen öfke dolu, sen Oidipus soyuna yazılısın!

Buz gibi bir soğuk, akıp gidiyor ürkek yüreğime;
 Ağıt için ses veriyorum,
 Bir Bakkha şarkısı benzeri çılgın bir öfke tınısı var, 820
 Çünkü bir ölü olarak geliyor,
 Kanlı ve cinayet lekeli bir ölü olarak geliyor bana;
 İkisinin mızraklarının böyle kardeş olması,
 Epey acıklıydı besbelli.

Birinci Karşı Deyiş

Babanın korkunç laneti, boşa gitmedi hiç,
 Yaptı yapacağını,
 Üstelik Laios'un katılığıyla katlanmış olarak.
 Benim kaygımsa bitmek bilmiyor,
 Tanrı kalamı da durmuyor ki!
 Ah, akıl almaz ey talihsizler, 830
 Ne yaptınız böyle? Yazık, yazık, olan oldu,
 Hiç sözde kalmadı, korkunç bir acı!

(Eteokles ile Polüneikes'in cansız bedenleri, tekerlekli taşıyıcı ile salınmaya gelir)

İşte yaklaşıyor apaçık, Gözcü'nün dediği oluyor işte!
 İki kat feryat!
 Karşılıklı iki öldürme birden!
 Çifte öldürme ile kanlı uğursuzluk yerine gelmiş oldu, ne 840
 Bu ocağın başına gelecek başka ne felaket kaldı? denir ki?

Ah, dövünün şimdi kızlar,
 Ellerinizi bir göğsünüze bir kalçanıza vurarak
 Kürek çeker gibi, 840
 O kürekler ki, ıssız Akheron ırmağının üstünde,
 Acınaklı, suskun,
 Kara örtülü matem teknesini,
 Güneş görmez, Apollon'un ayak basmadığı,
 Herkesin gideceği batış ülkesinin derinlerine götürmekte...

(Olayı duymuş olan kız kardeşler görünür)

Durun! Bu gelen Antigone!

İsmene de geliyor!

İşleri ne zor! İki kardeşleri için

Ağıt yakacaklar, elbet yüreklerinin

En derininden gelecek

850

O ağıt, bu yüce ölüm için.

Ama bizim de, onların ağıtından önce

Erinnüler'in, teselli kabul etmez yakarılarını

Ve ardından da ölümler ülkesine,

Acımızı haykıran şarkılarımızı söylememiz gerek.

Birinci Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Yazık, yazık! Görmez olmuş gözleriniz,

Dostlara güvenmeyip,

En büyük acıları umursamadınız

Ve baba evine

Elde mızrak savaşmak için girdiniz!

860

İKİNCİ YARIM KORO

Uğursuz ölümünüzle

Tüm soyu çökerttiniz,

Siz de uğursuzsunuz besbelli!

Birinci Karşı Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Yazıklar olsun! Siz

Baba evini basan haydutlar,

İkiniz de kendi egemenliğinde

Diretip, onu kanlı çelikle

İkiye bölüp oturdunuz işte!

İKİNCİ YARIM KORO

Evet ya, şimdi Oidipus'un laneti,

Onun efendisi olan, öç Tanrıçası

870

Erinnüler'le buluyor yerini!

İkinci Karşı Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Her ikisinin sol göğsüne bakın, delinip geçilmiş!
 Ah, belli ki acı bir şekilde
 Kardeş eli, kardeş göğsünü delmiş!
 Yok etmişler, diyorum ben buna!
 Yazıklar olsun size, çılgınlığın kardeşleri,
 Yazıklar olsun, karşılıklı öldürmek için öldürmeye lanet!

İKİNCİ YARIM KORO

Ölümcül yara... diyorsun belki de, bedenlerini,
 Tüm soylarıyla birlikte yok eden darbeye?
 Aklı almaz bir öfkeyle,
 Kanlı bir öldürme kastıyla
 Babanın lanetinin darbesi bu!

880

İkinci Karşı Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Yakınma, tüm kentte dolaşıyor!
 İç çekiyor surlar, erkekleri seven kırlar
 İç çekip yakınıyor. Mülk,
 Sonraki kuşaklara kalacak, bu yüzden
 Ey uğursuz soy, sen ve sizler
 Topluca ölüme sürüklendiniz!

İKİNCİ YARIM KORO

Onlara miras kalan, yürekteki nefreti
 Bölüştürdüler, herbirine 'eşit pay düştü.
 Ama onlara kalan miras,
 Dostları sevindirmede,
 Beğenmeseler de sonucu Ares belirledi.

890

Üçüncü Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Kanlı çelikle oyulmuş, yatıyor ikisi de,
 Kanlı çelikle oyulmuş, bekleniyor ikisi de..
 Bekleyen kim, bilen var mı?
 Baba mezarlığıdır, onları bekleyen!

İKİNCİ YARIM KORO

Soylarının acı haykırışı,
 Veriyor onları toprağa;
 Hıçkırıklar, gözyaşları, yürek parçalayan, 900
 Boğucu, sevimsiz, dayanılmaz acılar içinde
 Ağlayarak, göğsümde sanki... ah,
 Bu nasıl ağlamaktır... sanki,
 Kalbim duracak, bu iki kral için!

Üçüncü Karşı Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Onları kederle selamlayanlar olacaktır!
 Halklarına öylesine keder verdiler ki,
 Hatta düşmanlarına da!
 Çok şeyi mahvettiler kavgada

İKİNCİ YARIM KORO

Hele, size doğurdukları çocukları
 Kucaklarında taşıyan kadınların hepsinden 910
 Daha keder verici olanı var ki o,
 Kendi oğlunu sonradan koca bilip yatmıştı hani onunla,
 İşte onun doğurduğu iki oğul, ille de
 Kendi kardeş elleriyle birbirlerini
 Öldürmek zorundalardı sanki!

Dördüncü Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Evet, kendi kardeş elleriyle,
 Kesin yok edici o ellerle,
 Öfkenin yargısı, kinin vahşeti,
 Çatışmanın sonunu belirledi.

İKİNCİ YARIM KORO

Düşmanlık ağır basmıştı artık. Oysa şimdi, 920
 Toprağa giriyor bedenleri; kanlı toprakta
 Birleşiyorlar işte yeniden! Kavgayı keskinleştiren,
 Pontuslu bir yabancıydı, kor halindeki ateşten çıkan,

İki yanı keskin çelik yanı; Mirası kuvvet yoluyla bölen ise,
 Kanlı savaş Tanrısı Ares'in öfkesiydi ki,
 O da zaten babanın lanetlerini
 Gerçek sonuna erdirmekteydi.

Dördünü Karşı Deyiş

BİRİNCİ YARIM KORO

Zavallı suçlular, kendi paylarına düşeni
 Aldılar, Tanrının verdiği acılar içinde;
 Bedenlerinin altında şimdi,
 Derinleşiyor her birinin
 Toprak egemenliği!

930

İKİNCİ YARIM KORO

Yazık! Bunca zorlukla soyunuzu
 Taçlandırdınız. Sonunda siz de bari,
 Lanetlerin şarkısını haykırın, öyle ki,
 Bir kahramanlar soyunun tükenişi olsun bu!
 Birbirlerini öldürdükleri kapıda
 Ölümün zafer arması var,
 İkisinin de içine girmiş olan şeytansa
 Yok oldu gitti!

940

*(İki kız kardeş, her biri bir cenazenin başında, ağıta
 katılarak yürüyorlar)*

ANTİGONE

Tam isabet!

İSMENE

Öldürdün ama sen de gittin!

ANTİGONE

Mızrakla bitirdin işi!

İSMENE

Mızrak, sonun oldu!

ANTİGONE

Gerçekten acımasız!

İSMENE

Mecburen acımasız!

ANTİGONE

Akın ey gözyaşları!

İSMENE

Yükselin ey yakınmalar!

ANTİGONE

Öldürüldün!

İSMENE

Öldürdün!

950

Deyiş

ANTİGONE

Ah, göğsüm ağırlar içinde!

İSMENE

Evet ya, göğsümde yüreğim parça parça!

ANTİGONE

Ah, yazık oldu sana!

İSMENE

Ah, yine kötü oldun işte!

ANTİGONE

Dost eliyle öldün!

İSMENE

Elinle dostunu öldürdün!

ANTİGONE

İki kat felaket!

İSMENE

İki kat suçlanma!

ANTİGONE

Ve bu acıya şimdi nasıl da yakınız!

İSMENE

Bakın işte, kız kardeşleriniz nasıl yanınızdalar!

960

KORO

Ah Moira, gecenin kader Tanrıçası! Ve,
Oidipus'un gölgesi, ah! Lanet Tanrıçası
Erinnüler, ne şiddetli yaklaştınız öyle!

ANTİGONE

Yazık!

İSMENE

Çok yazık!

ANTİGONE

Yazık! Büyük acılara

Bu ne gösteriş!

İSMENE

Eve dönse armağanı olurdu!

ANTİGONE

Onu öldürmek için gelmedi eve!

İSMENE

Kurtulsa bile, hayatının soluğu gitmişti!

970

ANTİGONE

Ah, kendi hayatını feda etti düpedüz!

İSMENE

Ve onun için bundan kaçındı da!

ANTİGONE

Acıklı bir soy!

İSMENE

Acıklı bir son!

ANTİGONE

Aynı keder için iki kat yas!

İSMENE

Üç kat keder için sonsuz gözyaşı!

KORO

Ah Moira, gecenin kader Tanrıçası! Ve,
Oidipus'un gölgesi, ah! Lanet Tanrıçası
Erinnüler, ne şiddetli yaklaştınız öyle!

ANTİGONE

O zaman baktın, o aşağı geliyor!

980

İSMENE

Az sonra baktın, o da orada!

ANTİGONE

Ona karşı sen oraya gelir gelmez!

İSMENE

Mızrağını kaldırdın ona karşı!

ANTİGONE

Çok acı, diyorum ya!

İSMENE

Çok acı görünüyor!

ANTİGONE

Ah! Bu ezinç!

İSMENE

Ah, bu hata!

ANTİGONE

Yazık, yazık bu soya, tüm ülkeye, yazık!

İSMENE

Ve daha çok da bana!

ANTİGONE

Ah, bir gözü karalığın bu sefil sonu!

990

İSMENE

Tüm erkeklerin üstünde bu acı hüznün!

ANTİGONE

Ah yazık, çılgın günahların yanında çılgın!

İSMENE

Nereye gömüyoruz onları?

ANTİGONE

Ah, en yüksek onurlu yere!

İSMENE

Ah, evet yaa, babalarının yanında onun acısıyla uyusunlar

(Haberci girer)

HABERCİ

Kadmos kent halkının yüce meclisince alınan

Kararı sizlere bildirmekle görevliyim.

Eteokles, ülkesine sadakatle bağlılığını kanıtladığı için,

Vatanının sevgili mezarında huzur bulacaktır;
Çünkü, onu düşmanlarına karşı savunurken vermiştir
canını, 1000

Memleketinin tapınaklarını kutsayan bir kişi olarak
gitmiştir ölüme,

O ölüm ki, her genç için en güzelidir ölümlerin.

Oysa kardeşi Polüneikes'in leşi, mezarsız olarak

Köpeklerin parçalamasına terk edilecektir;

Çünkü o kardeş, eğer mızrağına bir Tanrı

Engel olmasaydı, Kadmoslular'ın ülkesini çöle döndürecekti

Yabancı bir halk ile birlik olup kentini almaya gelecek kadar

Atalarının Tanrılarına karşı saygısız olan o kardeş,

Öbür dünyada da, o Tanrıların önüne

Öyle fırlatılmış olmalıdır. Böylece o, iğrenç 1010

Yırtıcı kuşlar tarafından onursuzca defnedilecek,

Ona mezar yapmak için hiçbir el uzanmayacak,

Kutsal yakarılarıyla onu uğurlayan bir cenaze şarkısı

Söylenmeyecek. Tüm dostlarınca unutulmuş olarak,

Cenaze işleri de unutulacaktır.

Evet, halkın yüce meclisinin buyruğudur, duyurulur!

ANTİGONE

Ama benim Kadmos halkı adına o kararı verenlere
diyeceğim var:

Başka bir tek kişi bile katılmasa da, ben onu gömmek
istiyorum.

Bundan dolayı başıma gelecek de varsa, o tehlikeyi göze
alıyorum.

Erkek kardeşimi gömmek, bundan asla çekinmem ben, 1020

Meclisin kararına saygısızlık da olsa, yaparım bunu.

Aslolan, talihsiz bir babanın ve zavallı bir annenin

Çocukları olarak, aynı karında dünyaya gelmiş olmamızdır!

Bu nedenle hayatta olan ben, istemeksizin kötülük yapmış

Olan ölünün acısını kadeşçe paylaşmak zorundayım! Hayır,

Bu ceset, aç kurtların parçalamasına asla bırakılamaz! Kimse

Beklemesin bunu! Hayır, bir bakire olsam da, saygın bir cenaze

Töreniyle, saygın bir mezarı kendim hazırlayıp, onu, 1030

Kendi giysimin içinde taşır, defnederim. Engel olmaya
Kalkmasın kimse! Kararlıyım ve yeterince cesaretim var!

HABERCİ

Ama seni uyarırım, tüm halka inatla karşı gelme!

ANTİGONE

Ben de uyarırım seni, boşuna bildirimlerden vazgeç!

HABERCİ

Yıkımdan yeni kurtulmuş bir halk, katı olmak zorundadır.

ANTİGONE

Olabilir, ama bu kardeş, şimdi ve hiçbir zaman mezarsız
kalmayacak!

HABERCİ

Ve kentin nefret ettiği birini sen mezarla onurlandırmak
istiyorsun, öyle mi?

ANTİGONE

Tanrılar onda nefret edilecek bir şey görmemişlerdi.

HABERCİ

Bu değerli memleketi yıkana kadar, değil mi?

ANTİGONE

Düşman gibi görünmesi, düşmanına misillemeydi sadece!

1040

HABERCİ

Ama onun nefretinin acısını herkes birden çekecekti!

ANTİGONE

Tüm Tanrılar adına, keselim bu tartışmayı.

Onu ben defnedeceğim! Lafı uzatmaya gerek yok!

HABERCİ

Sen bilirsin! Ben uyarımı yaptım!

(Gider)

KORO

Yazık, yazık! Ah bu Erinnüler'in inatçı, kökten

Yok edici öfkesi, şimdi de Oidipus'un soyunu,

Son kalıntısına dek, feci şekilde silip atmakta!

Ya ben, ben ne yapsam ki, doğrusu ne? 1050

Ah, senin için ağlamamak, sana engel olmamak, dayanılır
şey mi?

Ama işte, halktan korkum,

O ürkütüyor beni, o kesiyor önümü!

Seni kutsayan yığınlar, yüceltecek elbette.

Ama öteki, hiç yakınmadan suskun kalmalı,

Yalnızca kız kardeş ağlar, yalnızlığın üzüntüsüne!

Oraya gitmek mi? Kim cesaret edebilir?

BİRİNCİ YARIM KORO

(Polüneikes'in cesedinin arkasından giderek)

Polüneikes'in ardından ağlayanı, kent cezalandırmış,

Yok cezalandırmazmış, seninle birlikteyiz biz,

Birlikte gömeriz, son uykusuna yatırırız onu. 1060

Çünkü bu acıda, halkın da payı var enikonu!

Hem ayrıca, yargısı da değişirir halkın, zamanla!

İKİNCİ YARIM KORO

(Eteokles'in cesedinin arkasından giderek)

Ama biz, seninleyiz, kent halkı gibi,

Kutsal haktan yana saf tutarız,

Zeus'un gücünden, onun sonsuz korumasından yana!

Değil mi ki o, Kadmos'u çoğu kez

Yok olmaktan korudu,

Düşman ordusunun selinde,

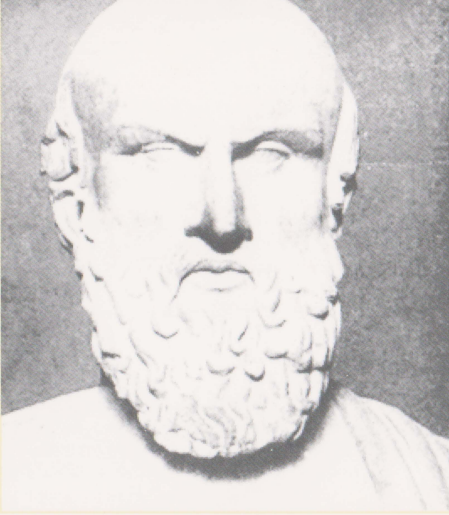
Boğulup gitmekten korudu! 1070

SON

Mitos-Boyut • OYUN DİZİSİ

167. Roland TOPOR / *Masanın Altında*
168. Emmanuelle MARIE / *Beyaz*
169. Özdemir NUTKU / *Bana William Deyin*
170. Alfred JARRY / *Zincire Vurulmuş Übtü*
171. Orhan ASENA / *Toplu Oy. 4 Fadik Kız / Kocaoğlan / Ölümü Yaşamak*
172. Başar SABUNCU / *Toplu Oy. 2 Mutemet Ali Rıza Bey / Sayın Muhterem Vatandaş / Memurlar / Lades / Kargalar*
173. Bilgesu ERENUS / *Nereye Payidar*
174. Turgay NAR / *Gizler Çarşısı*
175. Başar SABUNCU / *Kaldırım Serçesi*
176. Ayşe BAYRAMOĞLU / *Tiyatrotem Oyunları 2 - Hakiki Gala*
177. Nihat ASYALI / *Toplu Oyunları 1 Direniş Üçlemesi Ateşle Oynayan / Rab Şeytan'a Dedi ki / Yunus Diye Göründüm*
178. Güngör DİLMEN / *Toplu Oy. 7 Gölge Oyunları (7 Kısa oyun)*
179. Haluk IŞIK / *Toplu Oyunları 1 Hoşgeldin Amerika / Küllengi Sabahlar / Bir Oyun Gibi*
180. Doğan KORKMAZ/Toplu Oy. 1 *İşçiler Cennete Gider / Kuş Kafesi*
181. Joel POMMERAT / *Tüccarlar*
182. Harold PINTER / *Kutlama.*
183. AİSKHÜLOS / *Oresteia - Agamemnon/Adak Sunucular/Eumenidler*
184. Tuncer CÜCENOĞLU / *Kadın Sığınağı*
- 185.Arthur MILLER / *Cadı Kazanı*
186. ARİSTOFANES / *Eski Yunan Komedyaları 3 Kuşlar / Bulutlar*
187. Erol TOY / *Toplu Oyunları 2 Lozan / Pir Sultan Abdal*
188. ANONİM / *Kıbrıs Hikâyeleri*
189. Arthur MILLER / *Hepsi Oğlumdu*
190. Kemal BEKİR / *Toplu Oyunları 1 Sultan ile Kızları / Tuhaf Bir Ölüm*
- 191.Nesrin KAZANKAYA/Toplu Oyunları 2 *Şerefe Hatıralar/Profesör ve Hulahop / Quintet*
192. Heinrich von KLEIST / *Toplu Oy. 1 Kırık Testi ve Versiyonları .*
193. Mitos-Boyut Yayınları / *5. Oyun Yazma Yarışması*
194. İlker KÖKLÜK /*Toplu Oy. 1.Parça Tesirli Pazarlar/Sevgili Pazartesilerim*
195. Şaban OL-Ergun ŞİMŞEK / *Eleni ve Gül*
196. Duşan KOVAÇEVİC / *Buluşma Yeri*
197. Şaban OL / *Toplu Oy. 1 Largo Romanamour / Gül'ün Öpüşti*
198. Heinrich von KLEIST / *Toplu Oy. 2 Homburg Prensi / Küçük Katherine*
199. Kemal ORUÇ / *Othello'nun Delisi*
200. Yılmaz GRUDA / *Kavuklu Hamdi (Ortaoyunu)*
201. Funda ÖZŞENER/ *Aşkın Dili*
202. Ragıp YAVUZ / *Bırcu ile Nurettin*
203. Ali Cüneyd KILCIOĞLU / *Televizyon Cumhuriyet*
204. Sadık ŞENDİL / *Kanlı Nigâr*
205. Arthur MILLER / *Köprüden Görünüş*
206. Armand GATTİ / *Çöpçü Auguste G.'nin Dişe Çalan Yaşamı*
207. Arthur MILLER / *Vichy'deki Olay*

408. Georg BÜCHNER / *Danton'un Ölüümü*
 409. Kemal KOCATÜRK/TopluO.2
Can Tarlası/Kadın Darbesi/IV. Murat'ın Maskarası
 410. Bernard-Marie KOLTÈS / *Ormanlardan Hemen Önceki Gece*
 411. Sadık ŞENDİL / *Yedi Kocalı Hürmüz*
 412. Henrik IBSEN / *Toplu Oyunları 1 Katilina / Bir Halk Düşmanı*
 413. Nihal G. KOLDAŞ/ *Toplu O.1 Zaman Aşımı I/ Zaman Aşımı II/ Tarlabası B.*
 414. Arthur MILLER / *Bedel*
 415. Lyubomir DJURKOVİC / *Kassandra*
 416. Denise CHALEM / *Annem Denizi İlk Kez Ellisinde Gördü*
 417. Melisa GÜRPINAR / *Şu Bizim Evliyâ Çelebi*
 418. Duşan KOVAÇEVİC / *Dar Ayakkabıyla Yaşamak*
 419. Zeynep KAÇAR / *Toplu Oyunları 3*
Bu Anlamalı Günde / Köprüden Önce Son Çıkış / Medine
 420. Henrik IBSEN / *Toplu Oyunları 2 Nora, Bir Bebek Evi / Hedda Gabler*
 421. ARİSTOFANES / *Eski Yunan Komedyaları 4 Kurbağalar*
 422. Zeynep ÜNAL / *Radyo Oyunları (6 Oyun)*
 423. MOLİÈRE / *Don Juan*
 424. William SHAKESPEARE / *Othello*
 425. Arnold WESKER / *Toplu Oyunları.2 Kökler / Mutfak / Annie Wobblers*
 427. SOFOKLES / *Antigone*
 428. Yıldırım KESKİN/Toplu O.1
Uzaktakiler / İnsansızlar / Soruşturma / Tut ki Öleceksin / Çiçek Sepetli Kız
 429. HIRVAT OYUNLARI / *Bedensiz Kadını / Uykudan Önce*
 430. AHMET VEFİK PAŞA/ *Eski Türk Oy. 8 Zor Nikâh / Tabibi Aşk*
 431. Yıldırım KESKİN / *Toplu Oyunları 2*
Aklı Başında Bir Adam / Son Çıkan Işığı Söndürsün / İçlerinden Hangisi
 432. Güngör DİLMEN / *Canlı Maymun Lokantası*
 433. David GREIG / *Sarı Ay*
 434. Ayşe BAYRAMOĞLU / *Beyaz Yalanlar*
 435. Deyan DUKOVSKİ / *Boş Şehir*
 436. Asmin N. SİNGEZ / *Dağ Güllü Beybin - Beybin, The Wild Rose*
 437. Alfred de MUSSET / *Lorenzaccio*
 438. Matéi VISNIEC / *Pandaların Hikâyesi*
 439. Celal PERK / *T. Oy.1 Sürgün Misafirler/Londra'ya Kiraz Geldi /Dayak Delisi*
 440. Alberto MORIVIA / *Aylaklar*
 441. Denise CHALEM / *Yarım Ola Hayrola*
 442. Muhammed YAKUBİ / *Toplu Oyunları 1 Kuraklık ve Yalan / Ay Suda*
 443. August STRINDBERG / *Baba*
 444. William SHAKESPEARE / *Hamlet*
 445. Güngör DİLMEN / *Sokrates "Bulutlar"da*
 446. Ariel DORFMAN / *Araf*
 447. Yeton NEZİRAY / *Şehir Büyüyor*
 448. William SHAKESPEARE / *Kral Lear*
 449. Ariel DORFMAN / *Ölüm ve Kız*
 450. William SHAKESPEARE / *Antoniüs ve Kleopatra*

Aiskhülos'un

Tebai Üçlemesi'nin son oyunu

Tebai'ye Karşı Yediler,

kötü yazgılı Kral Oidipus'un iki oğlunun
Tebai şehri için yaptıkları savaşı anlatır.

Tebai kentinin yedi kapısı,
yedi komutan tarafından savunulacaktır.

Tebai Kralı Eteokles, özel olarak,
kardeşinin savaştığı kapının savunmasını üstlenir.

Sonuçta iki kardeş birbirini öldürürler.

Böylece, Oidipus'un babasının çocuk sahibi olmaması
için dinlemediği tanrısal emrin üç kuşak boyu
süren yıkımı sona ermiş olur.

Tebai'ye Karşı Yediler,

ülkemizde ilk kez çevrilip yayınlanmaktadır.

Kapak Tasarımı: Mengü Ertel